

## Przedmiot: Anatomia palpacyjna

### I. Informacje ogólne

|                                                                 |                                                                                                                                                                                  |
|-----------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Jednostka organizacyjna                                         | Wydział Rehabilitacji<br>Katedra Fizjoterapii Klinicznej<br>Kierownik: dr hab. Grażyna Brzuszkiewicz-Kuźmicka                                                                    |
| Nazwa przedmiotu                                                | Anatomia palpacyjna                                                                                                                                                              |
| Kod przedmiotu                                                  | TZ-II-02                                                                                                                                                                         |
| Język wykładowy                                                 | Polski                                                                                                                                                                           |
| Rodzaj modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny)            | Obowiązkowy                                                                                                                                                                      |
| Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia) | II stopnia                                                                                                                                                                       |
| Rok studiów                                                     | I                                                                                                                                                                                |
| Semestr                                                         | I i II                                                                                                                                                                           |
| Liczba punktów ECTS                                             | 4 ECTS<br>sem.I: w-15 godz., ćw.-15 godz.<br>sem.II: ćw.-30 godz. samokształcenie – 40 godz.                                                                                     |
| Imiona i nazwiska wykładowców                                   | dr Agnieszka Wójcik <a href="mailto:agnieszka.wojcik@awf.edu.pl">agnieszka.wojcik@awf.edu.pl</a>                                                                                 |
| Program                                                         | Terapia zajęciowa                                                                                                                                                                |
| Sposób realizacji zajęć                                         | Stacjonarny                                                                                                                                                                      |
| Wymaganie wstępne i dodatkowe                                   | Wymagania wstępne. Przed przystąpieniem do modułu student posiada wiedzę z zakresu: nauk biologicznych na temat topografii, budowy i funkcji podstawowych tkanek ciała ludzkiego |

## II. Informacje szczegółowe

### Cele przedmiotu

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| C1 | Zapoznanie studenta z podstawowymi metodami i technikami poszukiwania i identyfikacji poszczególnych elementów i struktur anatomicznych układu mięśniowo-szkieletowego (skóry właściwej, kości, więzadeł, ścięgien, mięśni, nerwów i naczyń) ze szczególnym uwzględnieniem tułowia i kończyny górnej) |
| C2 | Umiejętność badania manualnego.                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| C3 | Kształtowanie postawy studenta do:<br>- aktywnego pogłębiania wiedzy z zakresu anatomii prawidłowej człowieka;<br>- przekonania o znaczeniu wiedzy z anatomii w praktyce terapeuty zajęciowego.                                                                                                       |

### Efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla przedmiotu

| Efekt kształcenia kierunkowy                                                                                                                                                                             | Efekty kształcenia dla przedmiotu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Odniesienie do celów | Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|----------------------------------------------------|
| <b>Wiedza</b>                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                      |                                                    |
| K_W02<br>Zna w pogłębionym zakresie szczegółową budowę i funkcje organizmu człowieka, przyczyny zaburzeń, zmian chorobowych i dysfunkcji społecznych oraz metod ich oceny w zakresie terapii zajęciowej. | Student:<br>1. Posługuje się prawidłową i jednoznaczną nomenklaturą przy opisie części ciała człowieka, narządów i tkanek.<br>2. Opisuje części szkieletu osiowego i szkieletu kończyn ze szczególnym uwzględnieniem tułowia i kończyny górnej.<br>3. Klasyfikuje i przedstawia budowę i rodzaje połączeń kości ze szczególnym uwzględnieniem tułowia i kończyny górnej.<br>4. Posiada niezbędną wiedzę w zakresie budowy i topografii podstawowych mięśni, identyfikacji grupy mięśni w układzie powierzchownym i głębokim oraz analizy ich działania, ze szczególnym uwzględnieniem tułowia i kończyny górnej.                                                                                        | C1, C2, C3           | P7S_WG                                             |
| <b>Umiejętności</b>                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                      |                                                    |
| K_U01<br>Potrafi wykonać badanie, analizować, interpretować i opisywać morfologiczne podłoże funkcjonowania organizmu w pogłębionym zakresie.                                                            | 1. Rozpoznaje topografię narządów ciała ludzkiego na fantomach, planszach oraz prawidłowo lokalizuje je na osobniku żywym.<br>2. Opisuje metodyczną kolejność lokalizacji, identyfikacji oraz palpacji struktur anatomicznych z uwzględnieniem tułowia i kończyny górnej.<br>3. Potrafi prawidłowo zastosować na osobniku żywym wybraną technikę palpacji/badania manualnego odpowiednią dla określonego rodzaju tkanki (kostna, mięśniowa, więzadłowa)<br>4. Wskazuje wybrane techniki, różnicuje i dobiera we właściwe sposób zależnie od rodzaju badanej tkanki w jednym badanym rejonie ciała.<br>5. Potrafi dokonać analizy oraz interpretacji aktualnego stanu badanych tkanek na osobniku żywym. | C1, C2, C3           | P7S_UW                                             |

|                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                     |    |        |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|--------|
|                                                                                                        | 6. Posługuje się w poprawnym mianownictwie anatomicznym (polskim i podstawowym łacińskim)                                                                                                                           |    |        |
| <b>Kompetencje społeczne</b>                                                                           |                                                                                                                                                                                                                     |    |        |
| K_K06<br>Stale podnosi poziom swojego profesjonalizmu zawodowego poprzez uczenie się przez całe życie. | 1. Dokładnie i rzetelnie przygotowuje się do zajęć.<br>2. Uczy się systematycznie i rozumie potrzebę ciągłego pogłębiania wiedzy.<br>3. Poszukuje źródeł wiedzy i korzysta z nich w celu pogłębienia własnej wiedzy | C3 | P7S_KR |

| <b>Treści programowe</b>             |                                                                                                                     |                                                                 |                                 |
|--------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|---------------------------------|
|                                      | Tytuł wykładu                                                                                                       | Odniesienie do efektów kształcenia kierunkowych/ przedmiotowych | Odniesienie do celów przedmiotu |
| <b>Wykłady</b>                       |                                                                                                                     |                                                                 |                                 |
| TP1                                  | Przypomnienie charakterystyki ogólnej układu ruchu oraz fizjologii tkanek miękkich układu mięśniowo szkieletowego   | K_W02/1,2;<br>K_U01/1,6;<br>K_K06/1,2,3                         | C1, C2, C3                      |
| TP2                                  | Teoretyczny i praktyczny charakter metodyki badania palpacyjnego jako podstawa procesu miejscowej oceny i leczenia. | K_W02/1,2,3,4;<br>K_K06/1,2,3                                   | C1, C2, C3                      |
| TP3                                  | Podstawowe założenia oceny palpacyjnej (lokalizacja, wybór technik, charakter badanej tkanki)                       | K_W02/1,2,3,4;<br>K_K06/1,2,3                                   | C1, C2, C3                      |
| TP4                                  | Badanie palpacyjne struktur anatomicznych stosowane w ocenie fizjoterapeutycznej i leczeniu (przegląd technik)      | K_W02/1,2,3,4;<br>K_K06/1,2,3                                   | C1, C2, C3                      |
| TP5                                  | Komunikacja z pacjentem w kontekście badania manualnego.                                                            | K_W02/1,2,4;<br>K_U01/1,6;<br>K_K06/1,2,3                       | C1, C2, C3                      |
| TP                                   | Etapy opanowywania metodyki czynności ruchowych – sytuacje szczególne w praktyce klinicznej                         | K_W02/1,2,3,4                                                   | C1, C2, C3                      |
| TP7                                  | Aspekty organizacyjno-metodyczne przeprowadzania badania i leczenia manualnego.                                     | K_W02/1,2;<br>K_U01/1,6;<br>K_K06/1,2,3                         | C1, C2, C3                      |
| <b>Ćwiczenia/ zajęcia praktyczne</b> |                                                                                                                     |                                                                 |                                 |
| TP8                                  | Dotyk jako podstawowe narzędzie palpacji. Cechy charakterystyczne badania palpacyjnego                              | K_W02/1;<br>K_U01/1,6                                           | C1, C2, C3                      |
| TP9                                  | Techniki badania palpacyjnego. Analiza i interpretacja aktualnego stanu badanych tkanek na osobniku żywym.          | K_W02/1;<br>K_U01/1,6                                           | C1, C2, C3                      |
| TP10                                 | Budowa i połączenia kręgosłupa i klatki piersiowej – przebieg badania palpacyjnego                                  | K_W02/1,2,3;<br>K_U01/1,2,3,6                                   | C1, C2, C3                      |
| TP11                                 | Topografia i funkcja mięśni tułowia                                                                                 | K_W02/1,2,4;<br>K_U01/1,2,3,6                                   | C1, C2, C3                      |
| TP12                                 | Topografia i funkcja mięśni głowy, tułowia i szyi – przebieg badania palpacyjnego                                   | K_W02/1,2,4;<br>K_U01/1,2,3,6                                   | C1, C2, C3                      |
| TP13                                 | Szkielet obręczy kończyny górnej. Połączenia obręczy kończyny górnej – przebieg badania palpacyjnego                | K_W02/1,2,3;<br>K_U01/1,2,3,6                                   | C1, C2, C3                      |

|      |                                                                                                    |                                     |            |
|------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|------------|
| TP14 | Dotyk jako narzędzie palpacji – doskonalenie technik palpacyjnych                                  | K_W02/1,2,3,4;<br>K_U01/1,2,3,4,5,6 | C1, C2, C3 |
| TP15 | Mięśnie obręczy kończyny górnej (topografia, przyczepy) - przebieg badania palpacyjnego            | K_W02/1,2,4;<br>K_U01/1,2,3,        | C1, C2, C3 |
| TP16 | Budowa i połączenia obręczy kończyny górnej (staw łokciowy) – przebieg badania palpacyjnego        | K_W02/1,2,3;<br>K_U01/1,2,3,4,5,6   | C1, C2, C3 |
| TP17 | Badanie palpacyjne układu mięśniowego - mięśnie obręczy kończyny górnej (ramię)                    | K_W02/1,2,4;<br>K_U01/1,2,3,4,5,6   | C1, C2, C3 |
| TP18 | Budowa i połączenia obręczy kończyny górnej (nadgarstek) – przebieg badania palpacyjnego           | K_W02/1,2,3;<br>K_U01/1,2,3,4,5,6   | C1, C2, C3 |
| TP19 | Badanie palpacyjne układu mięśniowego - mięśnie przedramienia (powierzchnia boczna)                | K_W02/1,2,4;<br>K_U01/1,2,3,4,5,6   | C1, C2, C3 |
| TP20 | Badanie palpacyjne układu mięśniowego - mięśnie przedramienia (powierzchnia przyśrodkowa)          | K_W02/1,2,4;<br>K_U01/1,2,3,4,5,6   | C1, C2, C3 |
| TP21 | Badanie palpacyjne układu mięśniowego - mięśnie ręki                                               | K_W02/1,2,4;<br>K_U01/1,2,3,4,5,6   | C1, C2, C3 |
| TP22 | Dotyk jako narzędzie palpacji w sytuacjach trudnych klinicznie – doskonalenie technik palpacyjnych | K_W02/1,2,3,4;<br>K_U01/1,2,3,4,5,6 | C1, C2, C3 |

| Planowane formy/działania/metody dydaktyczne                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                          |                                                                |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|
| Treści programowe                                                                                                                                                                                                                                                        | Metoda dydaktyczna                                                                       | Odniesienie do efektów kształcenia kierunkowych/przedmiotowych |
| TP1-TP7                                                                                                                                                                                                                                                                  | Wykład informacyjny, prezentacja multimedialna                                           | K_W02/1,2,3,4;<br>K_U01/1,2,3,4,5,6<br>K_K06/1,2,3             |
| TP8-TP22                                                                                                                                                                                                                                                                 | Ćwiczenia – praca z atlasami, modelami, pokaz na osobniku żywym (w zależności od tematu) | K_W02/1,2,3,4;<br>K_U01/1,2,3,4,5,6                            |
| <b>Środki dydaktyczne:</b><br>- prezentacje tematyczne (komputer, rzutnik multimedialny)<br>- z wykorzystaniem szkieletów ludzkich i modeli części ciała, atlasów anatomicznych, foliogramów, przezroczey, prezentacji multimedialnej, filmów. Pokazy na osobniku żywym. |                                                                                          |                                                                |

| Metody i kryteria oceniania      |                        |                                                                                                                                                                   |
|----------------------------------|------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Efekt kształcenia dla przedmiotu | Treści programowe (TP) | Typy/ Metody oceniania<br>D – ocenianie diagnostyczne,<br>F- ocenianie formujące, P – ocenianie podsumowujące *<br>lub wybór z załączonej listy walidacji wyników |

|                         |        |                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-------------------------|--------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| K_W02/1-4;<br>K_U01/1-6 | TP 1-7 | F-Zaliczenia semestr<br>(sprawdziany forma ustna i opisowa)<br>Stosuje się następującą skalę ocen:<br>1) 95 - 100% bdb (5.0);<br>2) 87 - 94% plus db (4.5);<br>3) 80 - 86% db (4.0);<br>4) 75 - 79% plus dsty (3.5);<br>5) 68 - 74% dst (3.0);<br>6) poniżej 68% ndst (2.0). |
| K_W02/1-4;<br>K_K06/1-3 | TP8-22 | F - Egzamin ustny praktyczny<br>(forma ustna i opisowa-pokaz)<br>z materiału ćwiczeniowego i wykładowego                                                                                                                                                                     |

\*D – ocena przypadku, rozpoznanie, F – sprawdzian pisemny, dyskusja, obserwacja, P - egzamin pisemny lub wybór z załączonej walidacji wyników.

### Zalecana lista lektur lub lektury obowiązkowe

Literatura obowiązkowa:

1. Jorritsma W: Anatomia na żywym człowieku. Urban&Partner, Wrocław 2004
2. Reichert B., Stelzenmueller W., Techniki badania palpacyjnego. Anatomia topograficzna narządu ruchu w praktyce fizjoterapeutycznej. Galaktyka. Łódź 2018, wyd. 2
3. Tixa S: Atlas Anatomii Palpacyjnej. PZWL, Warszawa 2017

Literatura uzupełniająca:

1. Rohen JW., Yokochi Ch, Lutjen-Drecoll E: Anatomy – A Photographic Atlas, Wolters Kluwer, 2015
2. Kahle W., Leonhardt H., Plater W. Podręczny atlas anatomii człowieka. Narząd ruchu. T. 1,2,3 Wydawnictwo Medyczne Słowiński Verlag, Brema, 1997
3. Atlas anatomii człowieka – J. Sobotta, Elsevier Urban & Partner 2012 (lub inne atlasy na poziomie akademickim).

**Punkty ECTS (1 pkt - 25 godz. pracy studenta)**

| RODZAJ ZAJĘĆ                          | GODZINY |
|---------------------------------------|---------|
| Godziny kontaktowe                    | 60      |
| Przygotowanie do zajęć                | 10      |
| Zapoznanie się ze wskazaną literaturą | -       |
| Napisanie projektu                    | -       |
| Przygotowanie raportu                 | -       |
| Przygotowanie do egzaminu             | 5       |
| <b>Razem = 75 godz. = 3 ECTS</b>      |         |